

**Humane
World for
Animals™**

Dawniej Humane Society
International

Podniesienie standardów: Co mogą zrobić ustawodawcy na rzecz dobrostanu kurcząt

The Pecking Order 2025

Kurczęta hodowane na mięso, znane jako kurczęta brojlery, są najczęściej hodowanymi zwierzętami lądowymi na świecie. W 2023 roku w UE zabito ponad 6,4 miliarda kurcząt. Polska była liderem w tym rankingu, zabijając 1,233 miliarda kurcząt.¹

Pomimo tych statystyk, kurczęta otrzymują minimalną ochronę prawną na mocy przestarzałych unijnych i polskich standardów dobrostanu, które nie spełniają najnowszych zaleceń naukowych. Obecne praktyki powodują poważne problemy w zakresie dobrostanu i nie spełniają już oczekiwań społecznych dotyczących tej kwestii.

Jako główny nabywca mięsa drobiowego, branża fast food ma znaczący wpływ na sposób chowu i uboju kurcząt. Czas na

zmiany. Raport *The Pecking Order* ocenił 81 wiodących firm z branży fast food w Europie, w tym w Polsce, w oparciu o kryteria [European Chicken Commitment \(ECC\)](#).

Ustawodawcy odgrywają kluczową rolę w poprawie dobrostanu kurcząt, dysponując możliwościami wpływu na branżę w celu modyfikacji stosowanych przez nią standardów do oczekiwań konsumentów i stanu wiedzy naukowej. Wraz z dostosowywaniem się globalnego przemysłu do produkcji o wyższym dobrostanie, polscy producenci mają szansę utrzymać konkurencyjność i sprostać zmieniającym się trendom konsumenckim dotyczącym bardziej etycznych i humanitarnych praktyk.

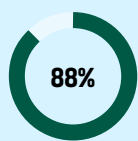

BRISTENAA/GETTY IMAGES

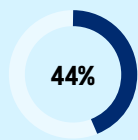
Fakty

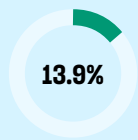
Polek i Polaków chce lepszej ochrony zwierząt hodowanych.²

Polek i Polaków deklaruje, że dobrostan zwierząt jest dla nich ważny.³

Polek i Polaków jest skłonnych zapłacić nawet 20% lub więcej za produkty o wyższym poziomie dobrostanu zwierząt.⁴

– o tyle wzrosła sprzedaż mięsa drobiowego z wolnego wybiegu i chowu ekologicznego w Polsce w latach 2018–2022.⁵

Prawo UE jest przestarzałe

Obecne przepisy UE zezwalają na przegęszczenie i złe warunki na fermach, słabe oświetlenie oraz niehumanitarny ubój kurcząt. Dopuszczają również stosowanie szybko rosnących linii genetycznych kurcząt, które osiągają dużą masę tak szybko, że cierpią na bolesne schorzenia i mają problemy z poruszaniem się.^{6,7,8}

W 2023 roku Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) opublikował serię [opinii naukowych](#) dotyczących dobrostanu zwierząt hodowanych, które podkreślają poważne luki w obowiązującym prawie UE oraz pilną potrzebę zmian legislacyjnych w celu poprawy dobrostanu zwierząt.

Jednym z rozwiązań opartych na wiedzy naukowej jest [The European Chicken Commitment \(ECC\)](#). Zatwierdzone przez organizacje zajmujące się dobrostanem zwierząt na całym świecie, ECC ustanawia minimalne standardy, które odnoszą się do najpilniejszych problemów związanych z dobrostanem w produkcji brojlerów. Standardy te są zgodne z zaleceniami EFSA i stanowią wskazówki dla firm i prawodawców. W poniższym zestawieniu porównano obowiązujące przepisy UE, które mają zastosowanie również w Polsce, z kluczowymi kryteriami dotyczącymi dobrostanu zwierząt w ramach ECC.

Więcej: [Pełne porównanie przepisów UE dotyczących kurcząt brojlerów i kryteriów ECC](#)

Kryteria

Przepisy EU⁹

Kryteria ECC¹⁰

Zagęszczenie obsady

Maksymalne zagęszczenie obsady 33-42 kg/m²

Maksymalne zagęszczenie obsady 30 kg/m²

Rasy

Niski poziom dobrostanu, szybko rosnące linie genetyczne ras dozwolone

Dopuszczone są jedynie linie genetyczne o wolniejszym wzroście i hodowane w lepszych warunkach

Wzbogacenie

Niewymagane

Wymagane grzędę i materiał do dziobania

Ubój

Dozwolone elektryczne ogłuszanie w kąpeli wodnej¹¹

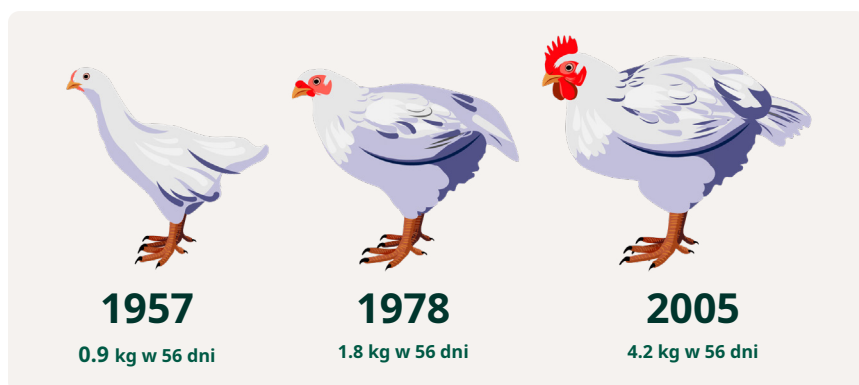
Ogłuszanie w kontrolowanych warunkach z wykorzystaniem gazów obojętnych lub systemów wielofazowych, zapewniające skuteczne ogłuszanie elektryczne bez inwersji na żywo

Dobrostan kurcząt i wyzwania związane z antybiotykami

Dobrostan kurcząt brojlerów pozostaje kluczowym, ale często pomijanym problemem w produkcji żywności. Kurczęta są hodowane na mięso z myślą o ich szybkim wzroście, co często prowadzi do poważnych problemów zdrowotnych, w tym kulawizny^{12,13,14}, problemów z oddychaniem¹⁵ i deformacji mięśni.¹⁶ W UE, w tym w Polsce, każdego roku miliardy kurcząt cierpią z powodu złych warunków życia. Ponadto nadużywanie antybiotyków w celu stymulowania wzrostu i zapobiegania chorobom nasiliło oporność na te leki, zagrażając zarówno dobrostanowi zwierząt, jak i zdrowiu publicznemu. W Polsce 80,4% respondentów wskazuje pozostałości antybiotyków i hormonów jako główne źródło obaw dotyczących bezpieczeństwa żywności i jego wpływu na zdrowie.¹⁷ Przyjęcie standardów ECC pozwoli poprawić dobrostan i bezpieczeństwo zdrowotne żywności.

✓ **Więcej:** [Przegląd problemów z dobrostanem kurcząt brojlerów a kryteria ECC](#)

✓ **Więcej:** [Przeciwdziałanie oporności na antybiotyki poprzez poprawę dobrostanu kurcząt](#)

Grafika 1: Kurczęta są hodowane przy założeniu, że mają jak najszybciej przybrać na masie.¹⁸

Wyniki branży w Polsce należą do najłabszych w Europie

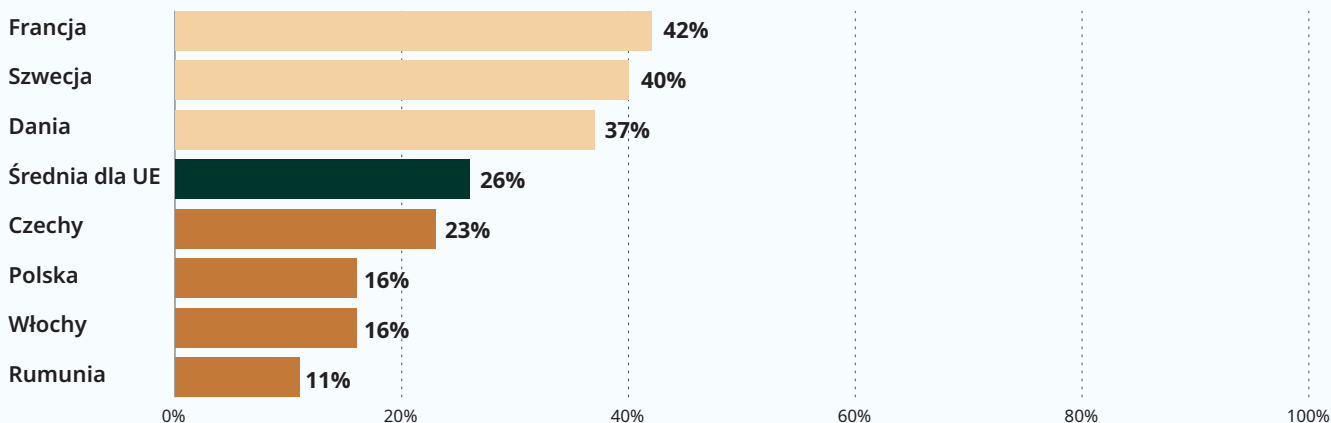
W 2025 roku *The Pecking Order* ocenił sieci fast food w Czechach, Danii, Francji, Włoszech, Polsce, Rumunii i Szwecji. Wyniki firm w danym kraju odzwierciedlają stan dobrostanu kurcząt brojlerów w branży fast food w poszczególnych państwach. Wszystkie kraje razem odzwierciedlają sytuację w UE.

- Odnotowano wzrost wyników w całej UE. Średni wynik UE wzrósł do 26% w 2025 roku, w porównaniu z 22% w 2024 roku. Poprawę zawdzięczamy między innymi zmianom w Czechach, Włoszech i Francji.
- Polska ma drugi najniższy wynik wśród wszystkich krajów, ze średnią oceną branży na poziomie 16% w 2025 r. – w porównaniu z 18% w 2023 r., co podkreśla pilną potrzebę podjęcia działań.

Średni wynik branży fast food według krajów w zakresie dobrostanu kurcząt brojlerów (2025)

Branża fast food w Polsce uzyskała jeden z najniższych wyników w zakresie dobrostanu kurcząt brojlerów spośród wszystkich ocenianych krajów.

Dlaczego branża fast food w Polsce ma tak niską ocenę?

Branża fast food w Polsce pozostaje w tyle pod względem dobrostanu kurcząt. Większość marek nie podjęła żadnych znaczących działań, a 75% z nich nadal nie ma jasnej polityki zgodnej z ECC. Podjęto tylko jedno nowe zobowiązanie ECC. W 2025 roku 67% firm wspomina o dobrostanie kurcząt na swoich globalnych i krajowych stronach internetowych, a tylko trzy publicznie informują o swoich zobowiązaniach i postępach. Co istotne, tylko trzy z ocenianych marek udostępniają te informacje na swoich polskich stronach internetowych. To sprawia, że większość polskich konsumentów nie ma dostępu do wiedzy o dobrostanie kurcząt, a ich transparentność jest bliska zeru.

Co należy zrobić w Polsce

Firmy: Od zobowiązania do działania

Firmy fast food muszą podjąć konkretne kroki w celu poprawy dobrostanu kurcząt. Te, które nie są jeszcze zaangażowane w ten proces, powinny już teraz rozpocząć opracowywanie polityk zgodnych z kryteriami ECC. Dla firm, które już podjęły zobowiązania, kolejnym krokiem jest opublikowanie przejrzystych planów działania i harmonogramów ich wdrażania.

Producenci: Współpraca na rzecz łańcucha dostaw o wyższym dobrostanie

W Polsce niewielu producentów kurcząt stosuje alternatywne modele hodowli o wyższym dobrostanie, zgodne z kryteriami ECC. Tymczasem sieci fast food i producenci muszą ściśle ze sobą współpracować, aby spełnić te standardy, co może również pomóc w zmniejszeniu uzależnienia hodowli od antybiotyków. Producenci potrzebują zaangażowanych

nabywców, aby uzasadnić inwestycje w wyższy dobrostan, podczas gdy sieci fast food polegają na tych producentach w zakresie stałych dostaw kurcząt o wyższym dobrostanie.

- **Ustawodawcy: Wdrażanie zmian poprzez przepisy prawne**
Dobrowolność w podejmowaniu działań nie zmieni branży. Polscy ustawodawcy muszą ustanowić jasne standardy, które będą miały zastosowanie w odniesieniu do wszystkich firm. Dostosowanie przepisów krajowych do kryteriów ECC i aktualnej wiedzy naukowej na temat dobrostanu zwierząt, zwłaszcza w zakresie obsady w hodowlach i wspierania wolniej rosnących linii genetycznych, może wyrównać szanse, wesprzeć producentów w okresie przejściowym i zapewnić korzyści wszystkim kurczętom.

Apel do ustawodawców o podjęcie działań

- Opracowanie i egzekwowanie kompleksowych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, które będą eliminować najpoważniejsze nadużycia w konwencjonalnych hodowlach, w tym zaktualizowane standardy dobrostanu kurcząt, zgodne ze standardami ECC.
- Współpraca i udział w partnerstwach oraz inicjatywach promujących poprawę dobrostanu kurcząt, takich jak ograniczenie stosowania antybiotyków w hodowli.
- Motywowanie i docenianie firm inwestujących w poprawę dobrostanu kurcząt.

Raporty w języku polskim znajdziesz na:

humaneworld.org/thepeckingorder

Raporty w języku angielskim znajdziesz na:

humaneworld.org/thepeckingorderpolska

Przypisy

1. Food and Agriculture Organization of the UN. FAOSTAT Database. Crops and livestock products. License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Cytat za: www.fao.org/faostat/en/#data/QCL. Dostęp 14.07.2025.
2. European Commission. 2023. Special Eurobarometer 533. Attitudes of Europeans towards animal welfare. europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297. Dostęp 16.07.2025.
3. European Union. Eurobarometer. Attitudes of Europeans towards animal welfare. Special Eurobarometer 533. <https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297>. Dostęp: 17.07.2025.
4. European Union. Eurobarometer. Attitudes of Europeans towards animal welfare. Special Eurobarometer 533. QC12. <https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297>. Dostęp: 17.07.2025.
5. Maia Research. 2024. Customized EU Cage Free Eggs, Cage Free Chicken Meat and Crate Free Pork Industry Market Research Report. Styczeń 2024.
6. McGeown D, Danbury TC, Waterman-Pearson AE, and Kestin SC. 1999. Effect of carprofen on lameness in broiler chickens. *The Veterinary Record* 144:668-71.
7. Caplen G, Hothersall B, Murrell JC, et al. 2012. Kinematic analysis quantifies gait abnormalities associated with lameness in broiler chickens and identifies evolutionary gait differences. *PLoS ONE* 7(7):e40800.
8. Hothersall B, Caplen G, Parker RMA, et al. 2016. Effects of carprofen, meloxicam and butorphanol on broiler chickens' performance in mobility tests. *Animal Welfare* 25(1):55-67.
9. Council Directive 2007/43/EC of 28 June 2007 laying down minimum rules for the protection of chickens kept for meat production. eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007L0043. Dostęp: 26.07.2025.
10. European Chicken Commitment. Europe letter. welfarecommitments.com/europeletter/. Dostęp: 26.07.2025.
11. European Commission. EU animal welfare legislation: Slaughter and stunning. food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/eu-animal-welfare-legislation/slaughter-stunning_en. Dostęp: 26.07.2025.
12. Granquist EG, Vasdal G, de Jong IC, and Moe RO. 2019. Lameness and its relationship with health and production measures in broiler chickens. *Animal* 13(10):2365-72.
13. Wideman Jr. RF. 2016. Bacterial chondronecrosis with osteomyelitis and lameness in broilers: a review. *Poultry Science* 95(2):325-44.
14. Dixon LM. 2020. Slow and steady wins the race: The behaviour and welfare of commercial faster growing broiler breeds compared to a commercial slower growing breed. *PLoS ONE* 15(4):e0231006.
15. The Humane Society of the United States. 2013. An HSUS Report: The Welfare of Animals in the Chicken Industry.
16. Santos MN, Rothschild D, Widowski TM, et al. 2021. In pursuit of a better broiler: carcass traits and muscle myopathies in conventional and slower-growing strains of broiler chickens. *Poultry Science* 100(9):101309.
17. Niewczas-Dobrowolska M. 2022. [Concerns about Food Safety among Polish Consumers](https://humaneworld.org/thepeckingorderpolska). *Fostering Recovery through Metaverse Business Modelling*, 128.
18. Zuidhof MJ, Schneider BL, Carney VL, Korver DR, and Robinson FE. 2014. Growth, efficiency, and yield of commercial broilers from 1957, 1978, and 2005. *Poultry Science* 93(12):2970-82.